

SEKCE PRO INSOLVENČNÍ PRÁVO

Dne 16.7.2025 zasedala Sekce pro insolvenční právo České advokátní komory (dále jen „Sekce“). Předseda Sekce JUDr. Michal Žižlavský přivítal přítomné členy Sekce a hosty Mgr. Rostislava Krhuta, soudce Vrchního soudu v Olomouci, ředitele insolvenčního odboru Mgr. Jana Benýška a jeho kolegyni Mgr. Julii Černou, JUDr. Jaroslava Bureše, předsedu expertní skupiny Ministerstva spravedlnosti pro insolvenční právo S22, JUDr. Martina Fintu, Ph.D., LL.M., soudce Krajského soudu v Praze a advokátku Mgr. Ing. Kateřinu Pracnou. Následně zahájil zasedání Sekce.

1. POSLEDNÍ DATA A ZKUŠENOSTI Z APLIKACE „ODDLUŽOVACÍ“ NOVELY INSOLVENČNÍHO ZÁKONA

Předseda Sekce JUDr. Žižlavský požádal přítomného zástupce MSp ředitele Mgr. Benýška o informaci o datech, které eviduje MSp ohledně dopadů novely insolvenčního zákona do praxe. Ředitel Mgr. Benýšek k tomu rekapituluje a doplňuje tyto údaje o meziročním srovnání podaných návrhů na povolení oddlužení (porovnává se vždy příslušný měsíc letošního roku se stejným měsícem předchozího roku):

V lednu 2025 bylo podáno 1657 návrhů oproti lednu roku 2024, kdy jich bylo podáno 1503, v únoru to bylo 2033 oproti 1799, v březnu 2212 oproti 1859 a v dubnu 2021 oproti 1826, v květnu 1891 oproti 1801 a v červnu 1954 oproti 1672.

Dále probíhala diskuze ohledně nastavování osobních cílů dlužníka, které zavedla poslední „oddlužovací“ novela insolvenčního zákona. Soudce Vrchního soudu v Olomouci Mgr. Krhut vnímá současný trend osobních cílů dlužníka tak, že často korelují s aktuálními příjmy dlužníka. Rozhodně není důvod k tomu snižovat osobní cíl dlužníka tehdy, když třicátý percentil vychází na nižší částku než aktuální příjem dlužníka. Samozřejmě jsou situace, které je třeba hodnotit individuálně. V současné chvíli se oddlužení nacházejí ve fázi stanovování cíle, postupně nyní bude aktuální sledování plnění stanoveného cíle v průběhu oddlužení.

Při stanovování osobních cílů dlužníka má svou roli nástroj pro posouzení příjmového potenciálu dlužníka z dílny MSp (dále jen „čtečka dat“). Ředitel Mgr. Benýšek k tomu uvádí, že čtečka dat se bude aktualizovat. V současné době čtečka zohledňuje průměrné výdělky za rok 2023. Nyní bude aktualizována na základě dat o průměrných výdělcích za rok 2024. Další změna bude spočívat v tom, že bude možné s využitím čtečky dat přímo vypočítat čistý příjem dlužníka (zatím to byl jen hrubý). Tato aktualizace má proběhnout do konce tohoto týdne. Co ještě aktualizováno nebude, jsou data, která umožňují srovnání s již proběhlými oddluženími. Tyto jsou zatím stále z roku 2023. Předpokládá se jejich aktualizace v září až říjnu. **Důležité je, pohlídat si aktualizaci nové verze čtečky. Kdo by vycházel z uložené současné verze, nebude pracovat s aktuálními daty.** Nová verze je odlišená i barevně (místo modré zelená barva).

Z diskuse dále vyplynul poznatek praxe, že soudy stále nejsou jednotné v otázce zálohy na odměnu insolvenčních správců za přezkoumané přihlášky pohledávek. Předseda Sekce JUDr. Žižlavský poukázal na to, že nejednotná praxe vytváří nejistotu v tak důležité věci, jako je financování procesu administrace oddlužení. To by mohlo mít vliv na stabilitu systému oddlužení.

2. NAHRÁVÁNÍ JEDNÁNÍ INSOLVENČNÍCH SPRÁVCŮ S DLUŽNÍKY A JEJICH PRÁVNÍMI ZÁSTUPCI

Ředitel Mgr. Benýšek informoval o tom, že návrh vyhlášky, který mimo jiné řeší nahrávání jednání insolvenčních správců s dlužníky a jejich právními zástupci, byla oproti předchozí verzi aktualizována co do textu, i co do důvodové zprávy. Důvodová zpráva reaguje na nejčastější připomínky. Očekává se, že nyní půjde návrh v řádu týdnů, tedy ještě v průběhu prázdnin, do mezirezortního připomínkového řízení.

Předseda Sekce požádal ředitele Mgr. Benýška o zaslání aktualizované verze návrhu vyhlášky s vyznačením změn oproti původnímu znění. Vzhledem k tomu, že je období prázdnin, urychlilo by to možnost podat připomínky.

Člen Sekce Mgr. Stoček se dotazuje - v návaznosti na zavedení takto složitého systému dokumentace přezkumného jednání -, kolik stížností na přezkumná jednání ročně přijde na MSp. Jde o to, že pokud je ročně řádově 20.000 oddlužení, jedná se o velmi robustní změnu systému. Předseda Sekce JUDr. Žižlavský v návaznosti na to, požádal o sdělení této informace

anebo o její doplnění do důvodové zprávy, tak aby na to bylo možné reagovat. V diskusi k tomu dále zaznělo, že zavedení obrazových záznamů přezkumných jednání je vnímáno jako určité vyjádření nedůvěry vůči insolvenčním správcům. Mělo by být tedy řádně zdůvodněno z čeho konkrétně tato nedůvěra toto plyne.

Dále v diskusi zaznělo, že podstata přezkumného jednání je taková, že se přezkoumávají přihlášky pohledávek. Přezkumné jednání nezahrnuje pohovor s dlužníkem, ve kterém se řeší jeho osobní věci. Není jasné, k čemu má být obrazový záznam, když stanovisko dlužníka i stanovisko insolvenčního správce je zachyceno v protokolu.

Další otázkou je, proč by zde měla být duplicitní kontrola MSp a soudu, když dohledovou činnost v běžícím řízení vykonává insolvenční soud. K tomu předseda Sekce JUDr. Žižlavský doplňuje, že je vůbec otázkou, nakolik má MSp právo vstupovat do běžících řízení, kde dohledovou činnost vykonává insolvenční soud. K dotazu člena Sekce Mgr. Veselého ředitel Mgr. Benýšek potvrzuje, že návrh skutečně počítá s nahráváním přezkumného jednání nikoli nahrávání pohovoru s dlužníkem.

Předseda poradní skupiny MSp S22 JUDr. Bureš podotýká, že otázka pravomocí je zásadní, neboť tam kde má dohledací oprávnění (vedle rozhodovací pravomoci) soud, má toto přednost před dohledovou pravomocí MSp, která je jiná. Dohledací oprávnění insolvenčního soudu je velmi široké a zahrnuje téměř vše. Toto je jeden z principů insolvenčního řízení.

3. MŮŽE ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA PŘEDBĚŽNĚ POZASTAVIT VÝKON FUNKCE INSOLVENČNÍHO SPRÁVCE (§ 52l ve vazbě na § 52e a násl. ZA)?

Podle § 52l zákona o advokacii (ZA) platí, že má-li předseda kontrolní rady nebo pověřený člen kontrolní rady za to, že advokát při správě cizího majetku nebo advokátní úschově peněžních prostředků porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo stavovským předpisem, navrhne předseda kontrolní rady představenstvu předběžné pozastavení výkonu této činnosti. Představenstvo pak bez zbytečného odkladu rozhodne o předběžném pozastavení výkonu této činnosti, nasvědčují-li skutečnosti tomu, že advokát při správě majetku nebo advokátní úschově peněžních prostředků porušil povinnosti stanovené tímto zákonem nebo stavovským předpisem.

Otázkou je, zda z označení ČÁSTI DESÁTÉ zákona o advokacii, které zní “SPRÁVA CIZÍHO MAJETKU A ÚSCHOVA PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ” a z obsahu § 52e a násl. ZA vyplývá nebo nevyplyvá pravomoc a odpovědnost ČAK předběžně pozastavit insolvenčnímu správci, který je advokát, výkon funkce insolvenčního správce podle zvláštního právního předpisu, pokud poruší povinnosti stanovené ZA nebo stavovským předpisem.

Jinými slovy, jde o výklad otázky, zda se výkon funkce insolvenčního správce považuje za správu cizího majetku podle ZA. Podobná otázka vzniká například u svěřenského správce svěřenského fondu.

Člen Sekce JUDr. Ševčík k tomu poznamenává, že se domnívá, že zde tato pravomoc v případě insolvenčních správců - advokátů spíše není (ČAK neuděluje licenci, nerovnost vůči insolvenčním správcům – neadvokátům).

Ředitel Mgr. Benýšek je téhož názoru, a to i z toho důvodu, že pokud by ČAK měla pouze pravomoc předběžně pozastavit na dobu 3 měsíců výkon funkce insolvenčního správce, pak by neměla možnost licenci odejmout, což je v rozporu s účelem předběžného pozastavení.

JUDr. Bureš má za to, že je to otázka výkladu vzájemného vztahu dvou právních předpisů. Podle něj může ČAK řešit např. porušení etického kodexu advokátem při výkonu funkce insolvenčního správce po své vlastní linii (kárné řízení, pozastavení výkonu advokacie, vyškrtnutí ze seznamu advokátů), nikoliv však po linii předběžného pozastavení výkonu funkce insolvenčního správce, stejně jako nemůže tuto licenci odejmout.

Předseda Sekce požádal ostatní členy Sekce případně hosty, pokud by měli na věc opačný názor, aby mu jej sdělili, aby to v takovém případě mohlo být předmětem jednání další Sekce.

4. PROCESNÍ ODLEHČENÍ PŘEDJEDNANÉ SOUDNÍ REORGANIZACE – PODNĚTY ČLENŮ PORADNÍ SKUPINY MINISTRA SPRÁVEDLNOSTI S22.

Předseda sekce JUDr. Žižlavský informoval přítomné o tom, že návrh na procesní odlehčení předjednané reorganizace, který schválila Sekce na svém jednání 21. května 2025, na základě jeho návrhu projednalo a schválilo představenstvo ČAK na své 38. schůzi, která se konala 24. května 2025 (dále jen “návrh”). Návrh na základě pověření představenstvem předložil MSp dne 4. června 2025. Návrh tvoří přílohu a nedílnou součást tohoto zápisu z jednání Sekce.

Poté, co se tak stalo, podali další podněty k návrhu ještě předseda Vrchního soudu v Praze JUDr. Luboš Dörfl a člen Sekce Mgr. Petr Sprinz. Jejich podněty tvoří rovněž přílohu a nedílnou součást tohoto zápisu.

Člen Sekce Mgr. Macháček k tomu ještě uvádí, že souhlasí s připomínkou JUDr. Dörfla, že by bylo možné lépe specifikovat způsob, jak má znalec anebo dlužník postupovat v případech kdy se znalecký posudek zpracovává. Toto by podle něj bylo možné řešit prováděcím předpisem - § 14 prováděcí vyhlášky.

Předseda Sekce JUDr. Žižlavský k tomu doplňuje, že ambicí ČAK bylo zpracovat návrh řešení v jedné variantě, nikoliv ve více variantách. Jiné varianty jsou samozřejmě legitimní, ale vždy půjde o to, že je třeba nalézt bilanci mezi rychlostí a mírou ochrany účastníků řízení. Varianta, kterou zpracovala ČAK dává akcent na rychlost, protože dnes je proces předjednané reorganizace natolik časově a finančně náročný, že je obtížné udržet v chodu závod dlužníka. Když provoz závodu v průběhu procesu zkolabuje, je jen již akademickou otázkou například to, zda byl zpracován znalecký posudek pro účely reorganizace.

S ohledem na časový aspekt věci jsou zmíněné připomínky distribuovány všem členům Sekce a hostům k jejich vlastnímu uvážení.

V Praze dne 16.7.2025

Ověřil a schválil:

JUDr. Michal Žižlavský, předseda Sekce pro insolvenční právo

Sepsala:

Mgr. Kamila Šrolerová, Odbor vnější a vnitřní legislativy

Přílohy zápisu:

- Návrh na procesní odlehčení předjednané reorganizace, odeslaný MSp
- Připomínky předsedy Vrchního soudu v Praze JUDr. Luboše Dörfla
- Připomínky člena Sekce Mgr. Petra Sprinze